

1. Μακροοικονομική ανάλυση και προβλέψεις

ΚΕΠΕ, Οικονομικές Εξελίξεις, τεύχος 36, 2018, σσ. 4-10

1.1. Πρόσφατες εξελίξεις και προοπτικές στις κύριες συνιστώσες της ζήτησης

Έρση Αθανασίου

Τα πλέον πρόσφατα εποχικά διορθωμένα δεδομένα των *Εθνικών Λογαριασμών* (ΕΛΣΤΑΤ, προσωρινά στοιχεία, Μάρτιος 2018), προσδιορίζουν τον ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας για το έτος 2017 στο 1,4%. Η εξέλιξη αυτή αντανακλά μία συνεχή πορεία βελτίωσης των οικονομικών συνθηκών στη χώρα, με σταδιακή επιτάχυνση του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ από το 0,4% κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους στο 1,9% κατά το τέταρτο τρίμηνο, ως προς τα αντίστοιχα τρίμηνα του 2016. Κρίσιμη θετική συμβολή στη θετική πορεία του ΑΕΠ κατά το έτος 2017 είχε η διαρκής και σημαντική αύξηση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και η κατά διαστήματα έντονη άνοδος των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου. Αντίθετα, ανασταλτικό παράγοντα για μία δυναμικότερη άνοδο του ΑΕΠ αποτέλεσαν οι τάσεις στην ιδιωτική κατανάλωση, η οποία παρουσίασε αρνητική μεταστροφή στο δεύτερο εξάμηνο του έτους.

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά την πορεία των κύριων συνιστωσών της εγχώριας ζήτησης, οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου σημείωσαν δυναμική άνοδο στο πρώτο και το τέταρτο τρίμηνο του 2017 (κατά 16,5% και 28,9%, αντίστοιχα), με τις επιδόσεις τους να εμφανίζονται, όμως, ασθενείς στα δύο ενδιάμεσα τρίμηνα του έτους (ρυθμός μεταβολής 1,8% στο δεύτερο τρίμηνο και -6,5% στο τρίτο τρίμηνο). Από την άλλη πλευρά, η ήπια άνοδος της ιδιωτικής κατανάλωσης στο πρώτο και το δεύτερο τρίμηνο του 2017 (0,9% και 0,8%, αντίστοιχα, σε ετήσια βάση), έδωσε τη σκυτάλη σε μία οριακή κάμψη στο τρίτο τρίμηνο (-0,2%), και εν συνεχεία σε περαιτέρω πτώση στο τέταρτο τρίμηνο του έτους (-1,0%). Παράλληλα, η δημόσια κατανάλωση παρουσίασε κάμψη από το πρώτο μέχρι το τρίτο τρίμηνο του 2017, και αύξηση στο τέταρτο τρίμηνο του έτους (2,1%). Στη βάση των εξελίξεων αυτών, φαίνεται ότι τα οφέλη από τη σταδιακή βελτίωση του οικονομικού κλίματος περιορίστηκαν κυρίως στην

πλευρά των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου, με τις πιέσεις στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών να έχουν εμφανείς επιπτώσεις στην κατανάλωση, ιδιαίτερα κατά την περίοδο καταβολής των δόσεων ΕΝΦΙΑ και εισοδήματος. Συνολικά, οι εξελίξεις αυτές οδήγησαν σε σημαντικές διακυμάνσεις ως προς τη συμβολή της εγχώριας ζήτησης στον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ κατά τη διάρκεια του έτους 2017, με τη συμβολή αυτή να διαμορφώνεται εν τέλει για το σύνολο του έτους στη 1,0 ποσοστιαία μονάδα, από -0,1 μονάδα το 2016 (βλέπε Πίνακα 1.1.1 και Διάγραμμα 1.1.1).

Ως προς την πορεία του εξωτερικού τομέα στη διάρκεια του 2017, η βελτίωση των εγχώριων οικονομικών συνθηκών, σε συνδυασμό με μία σειρά ευνοϊκών εξωγενών παραγόντων, επηρέασαν θετικά τις εξαγωγές οι οποίες ενισχύθηκαν σημαντικά και στα τέσσερα τρίμηνα του έτους. Παράλληλα, παρά την παρατηρούμενη κάμψη της ιδιωτικής κατανάλωσης στο δεύτερο εξάμηνο του 2017, η κατά διαστήματα σημαντική ανάκαμψη των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου, αλλά και οι γενικότερες θετικές προσδοκίες για την πορεία της οικονομίας, φαίνεται να συνέτειναν σε μία συνεχή άνοδο των εισαγωγών. Συνολικά, οι εξελίξεις αυτές οδήγησαν σε μία θετική συμβολή στον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ από την πλευρά των εξαγωγών (2,1 ποσοστιαίες μονάδες) και μία ελαφρά υψηλότερη αρνητική συμβολή από την πλευρά των εισαγωγών (-2,2 μονάδες), με αποτέλεσμα η συνεισφορά του εξωτερικού τομέα στον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ κατά το έτος 2017 να διαμορφωθεί στις -0,2 ποσοστιαίες μονάδες, από -0,7 μονάδες το 2016.

Από τις παραπάνω εξελίξεις στα μεγέθη της εγχώριας ζήτησης και του εξωτερικού τομέα, γίνεται αντιληπτό ότι αξιοσημείωτη συμβολή στη θετική εξέλιξη του ΑΕΠ κατά το έτος 2017 είχε και η σχετική πορεία των αποθεμάτων. Όπως προκύπτει με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, η συμβολή αυτή διαμορφώθηκε για το σύνολο του έτους στις 0,5 ποσοστιαίες μονάδες, επίπεδο αντίστοιχο με εκείνο του 2016. Η συσσώρευση αποθεμάτων είναι ενδεικτική μίας κάποιας αδυναμίας της εγχώριας ζήτησης για επαρκή απορρόφηση παραγόμενων και εισαγόμενων προϊόντων, ενώ δύναται να επηρεάσει σε κάποιο βαθμό τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ σε επόμενα τρίμηνα, μέσω της κάλυψης μέσους των μελλοντικών αναγκών για κατανάλωση και επενδύσεις με ανάλωση υφιστάμενων αποθεμάτων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1.1 Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη

	Δις ευρώ		% μεταβολή ως προς την προηγούμενη περίοδο	
	Τρέχουσες τιμές		Σταθερές τιμές	
	2017	2016	2017	2017
Ιδιωτική κατανάλωση	123,3	0,0	0,1	
Δημόσια κατανάλωση	35,5	-1,5	-1,1	
Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου εκ των οποίων	22,5	1,6	9,6	
Κατοικίες	1,0	-12,5	-8,8	
Εγχώρια ζήτηση*	181,3	-0,1	1,0	
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	59,0	-1,8	6,8	
Εξαγωγές αγαθών	31,7	3,7	5,5	
Εξαγωγές υπηρεσιών	27,4	-7,7	8,3	
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	61,0	0,3	7,2	
Εισαγωγές αγαθών	53,0	2,6	6,8	
Εισαγωγές υπηρεσιών	8,0	-13,1	9,7	
Ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών (% του ΑΕΠ)	-1,1			
ΑΕΠ	177,7	-0,2	1,4	
Συμβολή στη μεταβολή του ΑΕΠ				
Εγχώρια ζήτηση*		-0,1	1,0	
Ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών		-0,7	-0,2	
Μεταβολή αποθεμάτων		0,5	0,5	

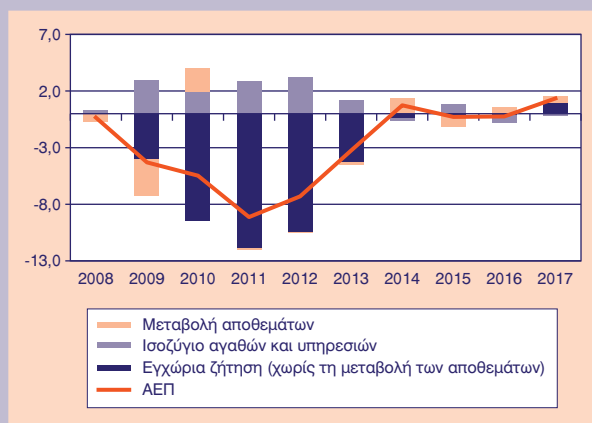
Πηγή: Εθνικοί Λογαριασμοί (Μάρτιος 2018).

* Χωρίς τη μεταβολή των αποθεμάτων.

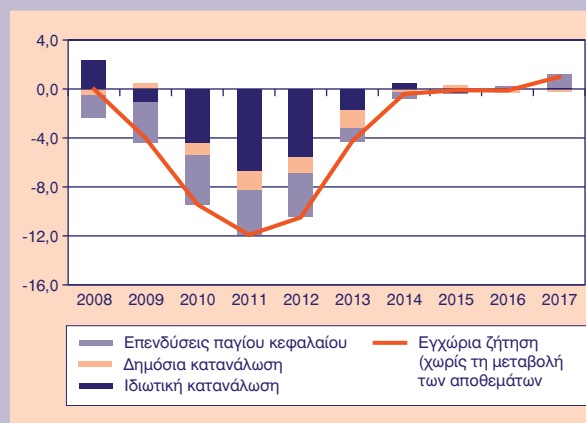
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.1.1

Συμβολή στον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ

Εγχώρια και καθαρή εξωτερική ζήτηση

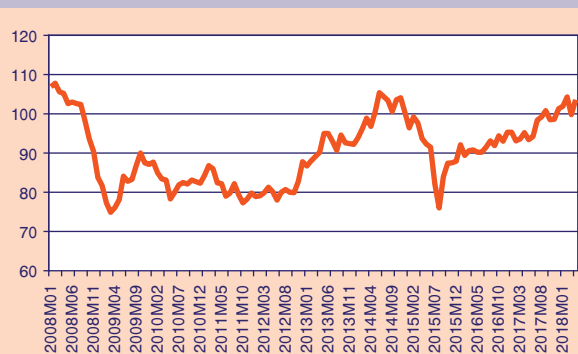

Επιμέρους συνιστώσες της εγχώριας ζήτησης

Πηγή: Εθνικοί Λογαριασμοί, ΕΛΣΤΑΤ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.1.2
Δείκτης οικονομικού κλίματος

Πηγή: EUROSTAT.

Όσον αφορά την πιο πρόσφατη πορεία των οικονομικών συνθηκών στη χώρα, θετικές ενδείξεις προκύπτουν από τη σημαντική βελτίωση που σημείωσε ο δείκτης οικονομικού κλίματος από τον Νοέμβριο του 2017 έως και τον Φεβρουάριο του 2018 (Διάγραμμα 1.1.2). Τον Μάρτιο του 2018 η τιμή του δείκτη παρουσίασε κάμψη, ενώ τον Απρίλιο του 2018 ο δείκτης κατέγραψε εκ νέου βελτίωση. Η προσωρινή κάμψη του δείκτη τον μήνα Μάρτιο πιθανόν να συνδέεται αφενός με τις γεωπολιτικές εντάσεις στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, και αφετέρου με μία στάση αναμονής ενόψει μέτρων και εξελίξεων που συνδέονται με την ολοκλήρωση του Προγράμματος Στήριξης.

Σχετικά με τους κύριους παράγοντες που διαμόρφωσαν τις πρόσφατες εξελίξεις στο ΑΕΠ και τις βασικές του συνιστώσες, ακολουθεί λεπτομερέστερη διερεύνηση της πορείας και των προοπτικών τους με βάση τα εθνικολογιστικά στοιχεία και ορισμένους επιλεγμένους βραχυχρόνιους δείκτες.

1.1.1. Ιδιωτική κατανάλωση

Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της ιδιωτικής κατανάλωσης ανήλθε στο 0,1% το 2017 από 0,0% το 2016, με αποτέλεσμα η συνεισφορά της ιδιωτικής κατανάλωσης στον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ να διαμορφωθεί στην 0,1 ποσοστιαία μονάδα το 2017, από 0,0 μονάδες το προηγούμενο έτος. Σε τριμηνιαία βάση, η πορεία της ιδιωτικής κατανάλωσης παρουσίασε, όπως προαναφέρθηκε, ήπια άνοδο μέχρι και το δεύτερο τρίμηνο του έτους 2017, και κάμψη στο δεύτερο εξάμηνο του έτους.

Επιπρόσθετες ενδείξεις για την πρόσφατη πορεία της ιδιωτικής κατανάλωσης προκύπτουν από την εξέλιξη

του μηνιαίου δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο. Μετά τις ως επί το πλείστον θετικές μεταβολές που σημείωσε ο γενικός δείκτης κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2017, ο ρυθμός μεταβολής του δείκτη διαμορφώθηκε σε αρνητικά επίπεδα τους μήνες Σεπτέμβριο (-0,8%), Οκτώβριο (-1,0%) και Νοέμβριο του 2017 (-2,6%), παρουσιάζοντας εν συνεχεία βελτίωση τον Δεκέμβριο του 2017 (1,7%). Στην πορεία του γενικού δείκτη κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2017 συνέβαλαν αμιγώς θετικά οι εξελίξεις αναφορικά με τον δείκτη σε μία από τις τρεις κύριες κατηγορίες καταστημάτων, και συγκεκριμένα στα *λοιπά καταστήματα* (Διάγραμμα 1.1.3). Αντίθετα, αρνητική ήταν η εξέλιξη του δείκτη στην κατηγορία των *καταστημάτων ειδών διατροφής*, με εξαίρεση τους μήνες Ιούλιο και Δεκέμβριο, καθώς και στην κατηγορία των *καταστημάτων καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων*, με εξαίρεση τον μήνα Οκτώβριο.

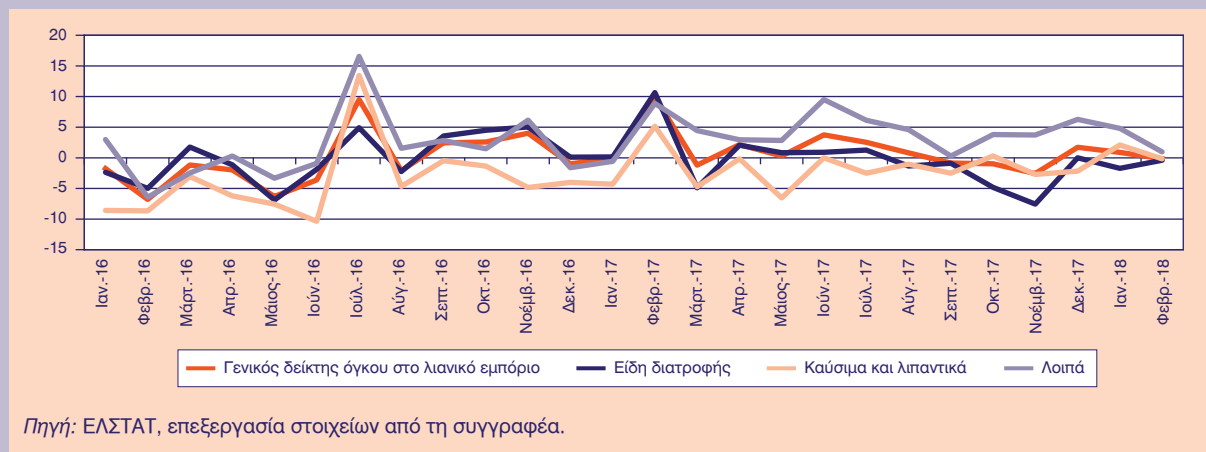
Όσον αφορά τις σχετικές εξελίξεις κατά τους πρώτους μήνες του 2018, ο γενικός δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο αυξήθηκε τον Ιανουάριο (0,9%), σημειώνοντας στη συνέχεια οριακή υποχώρηση τον Φεβρουάριο (-0,1%)¹, ως προς τους αντίστοιχους μήνες του 2017. Η εν λόγω πορεία του γενικού δείκτη αντικατοπτρίζεται στις εξελίξεις αναφορικά με τις τρεις κύριες κατηγορίες καταστημάτων. Ειδικότερα, στην περίπτωση των *καταστημάτων ειδών διατροφής* σημειώθηκε αρνητική μεταβολή τον μήνα Ιανουάριο (-1,7%) και ηπιότερη κάμψη τον μήνα Φεβρουάριο (-0,4%), ενώ στα *καταστήματα καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων* παρατηρήθηκε μεταστροφή από τη θετική ποσοστιαία μεταβολή του μηνός Ιανουαρίου (2,1%) σε οριακή κάμψη κατά τον μήνα Φεβρουάριο (-0,2%). Στην περίπτωση των *λοιπών καταστημάτων* παρατηρήθηκε συνέχιση της προγενέστερης ανοδικής τάσης με θετικές μεταβολές τόσο κατά τον μήνα Ιανουάριο (4,8%) όσο και κατά τον μήνα Φεβρουάριο (1,0%).

Αναφορικά με την πορεία των δεικτών στις οκτώ επιμέρους υποκατηγορίες καταστημάτων, διαφαίνεται ότι στο δεύτερο εξάμηνο του 2017 οι θετικές εξελίξεις –σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2016– αφορούσαν τις κατηγορίες *έπιπλα-ηλεκτρικά είδη οικιακός εξοπλισμός* (8,0%), *βιβλία-χαρτικά-λοιπά είδη δώρων* (5,6%), *φαρμακευτικά-καλλυντικά* (2,5%), *ένδυση-υπόδηση* (2,3%) και *πολυκαταστήματα* (0,4%). Αντίθετα, αρνητική υπήρξε κατά μέσον όρο στο ίδιο έτος η πορεία των δεικτών στις υποκατηγορίες *τρόφιμα-ποτά-καπνός* (-2,8%) *καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων* (-1,8%) και *μεγάλα καταστήματα τροφίμων* (-1,1%) Όσον αφορά τις αντίστοιχες εξελίξεις κατά τους πρώτους μήνες του 2017, τον Ιανουάριο σημειώθηκαν θετικές ποσοστιαίες μεταβολές σε πέ-

1. Σημειώνεται ότι όλα τα στοιχεία για τον Φεβρουάριο είναι προσωρινά.

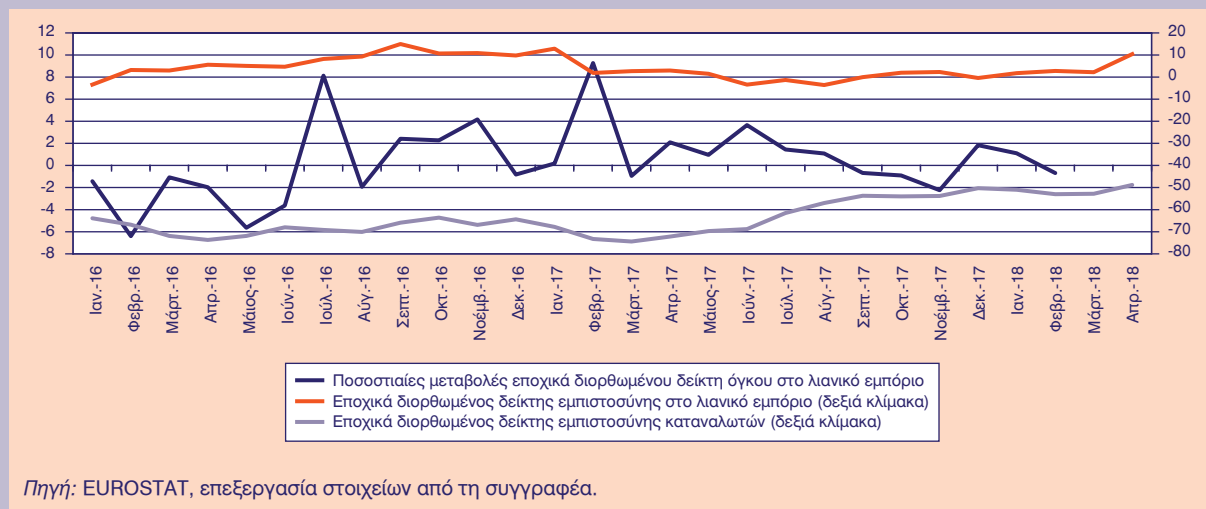
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.1.3

Ποσοστιαίες μεταβολές γενικού δείκτη όγκου και δεικτών στις κύριες κατηγορίες καταστημάτων στο λιανικό εμπόριο

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.1.4

Δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο και δείκτες εμπιστοσύνης

ντε από τις οκτώ υποκατηγορίες (καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων, φαρμακευτικά-καλλυντικά, ένδυση-υπόδηση, έπιπλα-ηλεκτρικά είδη-οικιακός εξοπλισμός, βιβλία-χαρτικά-λοιπά είδη δώρων), ενώ τον Φεβρουάριο παρατηρήθηκε άνοδος σε τέσσερις από τις οκτώ κατηγορίες (μεγάλα καταστήματα τροφίμων, φαρμακευτικά-καλλυντικά, ένδυση-υπόδηση, έπιπλα-ηλεκτρικά είδη-οικιακός εξοπλισμός).

Από τα στοιχεία και τις ενδείξεις που αναλύθηκαν στα παραπάνω, προκύπτει ότι από τα μέσα του 2017 έως και πρόσφατα η ιδιωτική κατανάλωση βρίσκεται υπό την επήρεια αμφίροπων δυνάμεων, οι οποίες μπορεί να επικρατούν η μία της άλλης ανάλογα με τη συγκυρία αλλά και ανάλογα με την εκάστοτε κατηγορία καταναλωτικών αγαθών. Από τη μία πλευρά,

η περαιτέρω σταθεροποίηση της οικονομίας, η αργή αλλά συνεχιζόμενη βελτίωση των βασικών μεγεθών της αγοράς εργασίας και η συνδεδεμένη ανάκαμψη στις αμοιβές εξαρτημένης εργασίας λειτουργούν ανασταλτικά ως προς την επιφυλακτικότητα των καταναλωτών, δημιουργώντας ευνοϊκότερες συνθήκες για την ανάκαμψη της καταναλωτικής δαπάνης. Από την άλλη, οι δυνατότητες των νοικοκυριών να καταναλώσουν εξακολουθούν να επηρεάζονται αρνητικά από τις συνεχιζόμενες πιέσεις στο διαθέσιμο εισόδημά τους, στο πλαίσιο της εφαρμογής μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής. Υπό τις συνθήκες αυτές, μία κάποια αβεβαιότητα αναφορικά με τις προοπτικές της κατανάλωσης εξακολουθεί να παραμένει, αν και οι γενικότερες προοπτικές ανάκαμψης της οικονο-

μίας φαίνεται να παραπέμπουν σε μία προοπτική ήπιας ανάκαμψης της καταναλωτικής δαπάνης κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους. Η θετική αυτή εκτίμηση συμβαδίζει με τις τελευταίες εξελίξεις στους δείκτες εμπιστοσύνης καταναλωτών και εμπιστοσύνης στο λιανικό εμπόριο, οι οποίες υποδηλώνουν βελτίωση στις προσδοκίες των καταναλωτών και των λιανεμπόρων αναφορικά με την πορεία της ιδιωτικής κατανάλωσης (Διάγραμμα 1.1.4 πιο πάνω).

1.1.2. Επενδύσεις

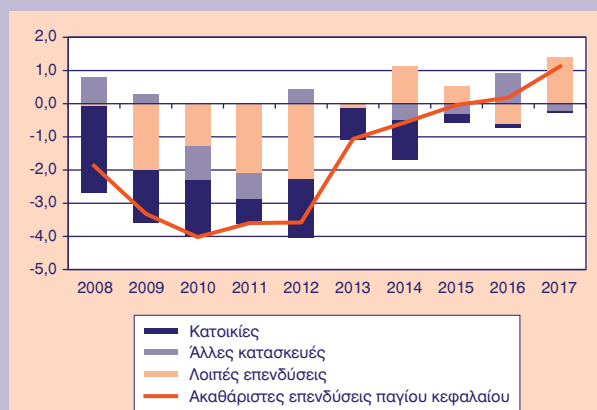
Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου ανήλθε στο 9,6% το 2017 από 1,6% το 2016, με αποτέλεσμα η συνεισφορά της επενδυτικής δαπάνης στον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ να διαμορφωθεί στις 1,1 μονάδες το 2017, από μόλις 0,2 μονάδες το προηγούμενο έτος. Σε τριμηνιαία βάση, η επενδυτική δαπάνη παρουσίασε, όπως προαναφέρθηκε, σημαντικές διακυμάνσεις στην πορεία του έτους 2017, καταγράφοντας δυναμική ανάκαμψη στο πρώτο και το τέταρτο τρίμηνο, ασθενή άνοδο στο δεύτερο τρίμηνο και κάμψη στο τρίτο τρίμηνο του έτους.

Αναλυτικότερα, όσον αφορά τις επενδύσεις εκτός των κατασκευών, οι εξελίξεις κατά το έτος 2017 ήταν συνολικά θετικές, με τις δαπάνες να σημειώνουν κατά μέσο όρο άνοδο σε τρεις από τις τέσσερις επιμέρους κατηγορίες. Ειδικότερα, οι δαπάνες παρουσίασαν μεγάλη αύξηση στην κατηγορία του μεταφορικού εξοπλισμού (83,2%), ενώ σημείωσαν μικρή άνοδο στις κατηγορίες των μεταλλικών προϊόντων και μηχανημάτων (2,8%) και των αγροτικών προϊόντων (0,8%). Αντίθετα, οριακή κάμψη παρατηρήθηκε στις δαπάνες για άλλα προϊόντα (-0,3%).

Αναφορικά με τις επενδύσεις σε κατασκευές, κατά το έτος 2017 επιβραδύνθηκε περαιτέρω η κάμψη των επενδύσεων σε κατοικίες (-8,8%). Παράλληλα, παρατηρήθηκε αρνητική μεταστροφή στις επενδύσεις σε λοιπές κατασκευές (-5,4%), λόγω της ολοκλήρωσης μεγάλων κατασκευαστικών έργων (π.χ. αυτοκινητόδρομοι), τα οποία είχαν συμβάλει αποφασιστικά στα μεγέθη των επενδύσεων τα προηγούμενα έτη.

Πρόσθετη πληροφόρηση για την πορεία του κλάδου των κατασκευών στο σύνολό του παρέχεται από τα διαθέσιμα στοιχεία για την εξέλιξη του γενικού δείκτη παραγωγής στις κατασκευές κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2017². Όπως προκύπτει, ο δείκτης μειώθηκε κατά -21,5% ως προς το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016,

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.1.5
Συμβολή στον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ
Επιμέρους συνιστώσες των επενδύσεων

Πηγή: Εθνικοί Λογαριασμοί, ΕΛΣΤΑΤ.

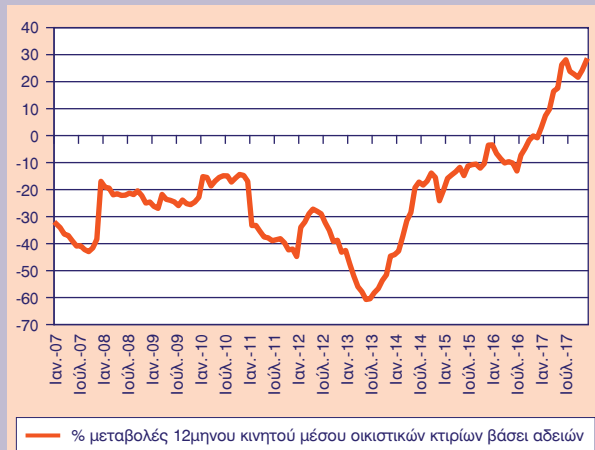
παραμένοντας έτσι στην πτωτική τροχιά στην οποία είχε επανέλθει από το δεύτερο τρίμηνο του έτους. Η εξέλιξη αυτή προήλθε τόσο από την κάμψη του επιμέρους δείκτη παραγωγής έργων πολιτικού μηχανικού (-28,3%), λόγω της προαναφερόμενης ολοκλήρωσης μεγάλων έργων υποδομής, όσο και από την πτωτική πορεία του επιμέρους δείκτη παραγωγής οικοδομικών έργων (-13,0%), ο οποίος αντανάκλα τις εξελίξεις στην κατασκευή κατοικιών και βιομηχανικών, εμπορικών και λοιπών κτιρίων.

Ειδικότερη πληροφόρηση σε σχέση με τις πρόσφατες εξελίξεις στον κλάδο των κατοικιών αντλείται από τον δείκτη οικιστικών κτιρίων ως προς τα τετραγωνικά μέτρα ωφέλιμης επιφάνειας, στη βάση των εκδοθεισών οικοδομικών αδειών. Τόσο τα μηνιαία στοιχεία του δείκτη οικιστικών κτιρίων, όσο και το συνολικότερο μέγεθος της εκτιμώμενης οικιστικής οικοδομικής δραστηριότητας³ εμφάνισαν βελτιωμένη εικόνα κατά την τελευταία περίοδο αναφοράς. Ειδικότερα, οι μηνιαίες ποσοστιαίες μεταβολές του δείκτη οικιστικών κτιρίων διατηρήθηκαν σε θετικά επίπεδα κατά τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2017 (42,3% και 41,0% αντίστοιχα, ως προς τους αντίστοιχους μήνες του 2016), ενώ παράλληλα θετικοί παρέμειναν οι ρυθμοί μεταβολής της εκτιμώμενης οικιστικής οικοδομικής δραστηριότητας (24,2% τον Οκτώβριο και 27,7% τον Νοέμβριο) (Διάγραμμα 1.1.6). Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο τεύχος των *Οικονομικών Εξελίξεων*, προσοχή συνιστάται ως προς

2. Σημειώνεται ότι η αναφορά είναι για τον δείκτη που ενσωματώνει διόρθωση ως προς τον πραγματικό αριθμό των εργασιμων ημερών και τα στοιχεία για το τέταρτο τρίμηνο του 2017 είναι προσωρινά.

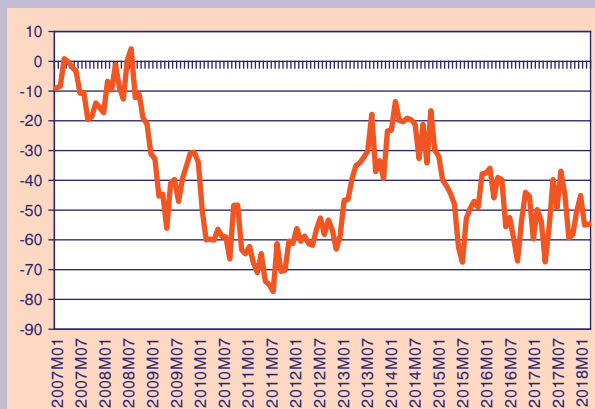
3. Υπολογίζεται ο 12μηνος κινητός μέσος και οι σχετικές μεταβολές.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.1.6
Εκτιμώμενη οικιστική οικοδομική δραστηριότητα
βάσει αδειών

Πηγή: EUROSTAT.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.1.7
Δείκτης εμπιστοσύνης στις κατασκευές

Πηγή: EUROSTAT.

την ερμηνεία των συγκεκριμένων τάσεων ως ένδειξη θετικών εξελίξεων στην οικοδομική δραστηριότητα, καθώς, σύμφωνα με πηγές της αγοράς, η αύξηση των εκδοθεισών οικοδομικών αδειών αφορά κατά ένα μέρος την έκδοση νέων αδειών περιτοχισένων οικοπέδων, δραστηριότητα η οποία συνδέεται με τη διαδικασία ανάρτησης των δασικών χαρτών.

Συνολικά, η θετική πορεία των επενδύσεων στο σύνολο του έτους 2017, και ιδιαίτερα η ταχεία ανάκαμψη που παρατηρήθηκε στο τελευταίο τρίμηνο του έτους, υποδηλώνουν τη σταδιακή εδραίωση μίας δυναμικής για ανάκαμψη της επενδυτικής δαπάνης. Ωστόσο, οι διακυμάνσεις στον ρυθμό μεταβολής των επενδύσεων στη διάρκεια του έτους 2017, αλλά και η αστά-

θεια που εξακολουθεί να εμφανίζει ο δείκτης εμπιστοσύνης στις κατασκευές (Διάγραμμα 1.1.7), υπογραμμίζουν την ανάγκη μίας συνεχούς προσπάθειας διευκόλυνσης και ενθάρρυνσης των επενδύσεων, μέσα από την περαιτέρω σταθεροποίηση του οικονομικού περιβάλλοντος, την υλοποίηση νέων μεγάλων επενδυτικών έργων που βρίσκονται σε αναμονή ή σε εξέλιξη, αλλά και την περαιτέρω ομαλοποίηση της χρηματοδότησης και ρευστότητας στην αγορά μέσα από την πλήρη σταθεροποίηση του εγχώριου τραπεζικού συστήματος. Η προοπτική προόδου στους κρίσιμους αυτούς τομείς κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους παραπέμπει σε μία εκτίμηση για αξιολογική άνοδο των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου σε βραχυχρόνιο ορίζοντα.

1.1.3. Ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών

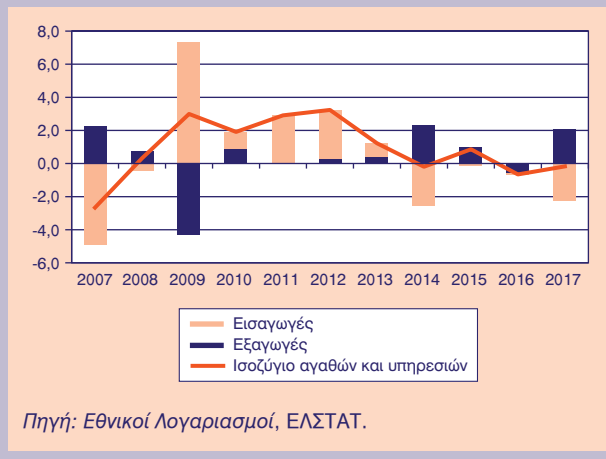
Οι εξελίξεις στον εξωτερικό τομέα της ελληνικής οικονομίας κατά τη διάρκεια του έτους 2017 ευνοήθηκαν σημαντικά από την προοδευτική σταθεροποίηση του εγχώριου περιβάλλοντος, την ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου, τις θετικές εξελίξεις στις κύριες εξαγωγικές αγορές της χώρας, αλλά και την αυξανόμενη προτίμηση των τουριστών για διακοπές στην Ελλάδα.

Ειδικότερα, όσον αφορά τις εξαγωγές, στην περίπτωση των υπηρεσιών καταγράφηκε σημαντική άνοδος και στα τέσσερα τρίμηνα του έτους 2017. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην ενίσχυση των ταξιδιωτικών εισπράξεων αλλά και την άνοδο των εισπράξεων από μεταφορικές και λοιπές υπηρεσίες. Στην περίπτωση των εξαγωγών αγαθών, οι εξελίξεις ήταν επίσης θετικές και στα τέσσερα τρίμηνα του έτους, με τον σχετικό ρυθμό μεταβολής να εμφανίζεται συγκριτικά υψηλότερος στο δεύτερο και το τέταρτο τρίμηνο. Στο σύνολο του έτους 2017, η αύξηση των εξαγωγών ανήλθε στο 5,5% στον τομέα των αγαθών και στο 8,3% στον τομέα των υπηρεσιών, με αποτέλεσμα μία συνολική θετική συνεισφορά 2,1 ποσοστιαίων μονάδων στον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ (βλέπε Διάγραμμα 1.1.8).

Όσον αφορά τις εισαγωγές, παρατηρήθηκε σταθερή ανοδική τάση στη διάρκεια του έτους 2017, τόσο στην περίπτωση των αγαθών, όσο και στην περίπτωση των υπηρεσιών. Έτσι στο σύνολο του έτους 2017, οι εισαγωγές κατέγραψαν σημαντική αύξηση τόσο στον τομέα των αγαθών (6,8%), όσο και στον τομέα των υπηρεσιών (9,8%), με αποτέλεσμα μία αρνητική συνεισφορά -2,2 ποσοστιαίων μονάδων στον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ.

Αναφορικά με τις προοπτικές του εξωτερικού τομέα, οι μέχρι στιγμής ενδείξεις αλλά και οι θετικές προο-

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.1.8
Συμβολή στον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ
 Επιμέρους συνιστώσες της εξωτερικής ζήτησης

πτικές για το διεθνές εμπόριο και τις εξελίξεις στις οικονομίες της Ευρώπης παραπέμπουν σε συνέχιση των ανοδικών τάσεων στις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Παράλληλα, ανοδικές τάσεις αναμένεται να επικρατήσουν και στο πεδίο των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών, λόγω της εκτιμώμενης ανάκαμψης της

εγχώριας ζήτησης. Με αυτά τα δεδομένα, κρίσιμη για τη συμβολή του εξωτερικού τομέα στο ΑΕΠ αναμένεται να είναι η έκταση της μεγέθυνσης των εξαγωγών, αλλά και ο βαθμός στον οποίο μία αύξηση της εγχώριας ζήτησης θα καλυφθεί από εγχωρίως παραγόμενα αγαθά. Στην παρούσα συγκυρία, αποφασιστικό ρόλο για τις επιδόσεις της χώρας στους παραπάνω τομείς θα διαδραματίσει η υλοποίηση των νέων επενδύσεων που είναι απαραίτητες για την ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού της χώρας.

1.1.4. Συμπεράσματα

Από την ανωτέρω ανάλυση των κύριων συνιστωσών της ζήτησης, διακρίνεται μία δυναμική ανάπτυξης των επενδύσεων και των εξαγωγών της ελληνικής οικονομίας, σε συνδυασμό με μία προοπτική ήπιας ανάκαμψης της καταναλωτικής δαπάνης σε βραχυχρόνιο ορίζοντα. Η εικόνα αυτή συμβαδίζει με τις θετικές εκτιμήσεις για επιτάχυνση της ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας κατά το έτος 2017, σύμφωνα και με τα αποτελέσματα που προκύπτουν στη βάση του δυναμικού υποδείγματος βραχυπρόθεσμων προβλέψεων του ΚΕΠΕ (βλέπε Ενότητα 1.3).